

Démétrios Falérský:

Výroky sedmi mudrců

(DK A 3)

Ióannés Stobaios, Anthologium III, 1, 172 (ed. C. Wachsmuth, O. Hense)

Δημητρίου Φαληρέως

τῶν ἑπτὰ σοφῶν ἀποφθέγματα.

α (172, 3)

Κλεόβουλος Εὐαγόρου Λίνδιος ἔφη·

Μέτρον ἄριστον. Πατέρα δεῖ αἰδεῖσθαι. Εὖ τὸ σῶμα ἔχειν καὶ τὴν ψυχὴν. Φιλήκοον εἶναι καὶ μὴ πολύλαλον. Πολυμαθῆ ἢ ἀμαθῆ. Γλῶσσαν εὐφημον κεκτῆσθαι.

Ἄρετῆς οἰκεῖον <εἶναι>, κακίας ἀλλότριον. Ἄδικίαν μισεῖν. Εὐσέβειαν φυλάσσειν.

Πολίταις τὰ βέλτιστα συμβουλεύειν. Ἡδονῆς κρατεῖν. Βία μηδὲν πράττειν. Τέκνα

παιδεύειν. Τύχη εὐχεσθαι. Ἐχθρας διαλύειν. Τὸν τοῦ δήμου ἐχθρὸν πολέμιον

νομίζειν. Γυναικὶ μὴ μάχεσθαι μηδὲ ἄγαν φρονεῖν ἀλλοτρίων παρόντων· τὸ μὲν γὰρ

ἄνοιαν, τὸ δὲ μανίαν δύναται παρέχειν. Οἰκέτας μεθύοντας μὴ κολάζειν· εἰ δὲ μή,

δόξεις παροινεῖν. Γαμεῖν ἐκ τῶν ὁμοίων· ἐὰν γὰρ ἐκ τῶν κρειπτόνων, δεσπότης, οὐ

συγγενεῖς κτήση. Μὴ ἐπιγέλα τῷ σκώπτοντι· ἀπεχθῆς γὰρ ἔση τοῖς σκωπτομένοις.

Εὐποροῦντα μὴ ὑπερήφανον εἶναι, ἀποροῦντα μὴ ταπεινοῦσθαι.

β (172, 19)

Σόλων Ἐξηκεστίδου Ἀθηναῖος ἔφη·

Μηδὲν ἄγαν. Κριτὴς μὴ κάθησο· εἰ δὲ μή, τῷ ληφθέντι ἐχθρὸς ἔση. Ἡδονὴν φεῦγε, ἥτις λύπην τίκτει. Φύλασσε τρόπου καλοκαγαθίαν ὄρκου πιστοτέραν. Σφραγίζου τοὺς μὲν λόγους σιγῇ, τὴν δὲ σιγὴν καιρῷ. Μὴ ψεύδου, ἀλλ' ἀλήθευε. Τὰ σπουδαῖα μελέτα. Τῶν γονέων μὴ λέγε δικαιότερα. Φίλους μὴ ταχὺ κτῶ, οὐς δ' ἂν κτήση, μὴ ταχὺ ἀποδοκίμαζε. Ἄρχεσθαι μαθῶν, ἄρχειν ἐπιστήση. Εὐθύνας ἐτέρους ἀξιῶν δίδοναι, καὶ αὐτὸς ὕπεχε. Συμβούλευε μὴ τὰ ἥδιστα, ἀλλὰ τὰ βέλτιστα. Τοῖς πολίταις μὴ θρασύνου. Μὴ κακοῖς ὀμίλει. Χρῶ τοῖς θεοῖς. Φίλους εὐσέβει. Ὅ ἂν <μῆ> ἴδης μὴ λέγε. Εἰδῶς σίγα. Τοῖς ἑαυτοῦ πρῶτος ἴσθι. Τὰ ἀφανῆ τοῖς φανεροῖς τεκμαίρου.

γ (172, 33)

Χείλων Δαμαγήτου Λακεδαιμόνιος ἔφη·

Γνῶθι σαυτόν. Πίνων, μὴ πολλὰ λάλει· ἀμαρτήση γάρ. Μὴ ἀπείλει τοῖς ἐλευθέροις· οὐ γὰρ δίκαιον. Μὴ κακολόγει τοὺς πλησίον· εἰ δὲ μή, ἀκούση ἐφ' οἷς λυπηθήση. Ἐπὶ τὰ δεῖπνα τῶν φίλων βραδέως πορεύου, ἐπὶ δὲ τὰς ἀτυχίας ταχέως. Γάμους εὐτελεῖς ποιῶ. Τὸν τετελευτηκότα μακάριζε. Πρεσβύτερον σέβου. Τὸν τὰ ἀλλότρια περιεργαζόμενον μίσει. Ζημίαν αἰροῦ μᾶλλον ἢ κέρδος αἰσχροῦ· τὸ μὲν γὰρ ἅπαξ λυπήσει, τὸ δὲ αἰεὶ. Τῷ δυστυχοῦντι μὴ ἐπιγέλα. Τραχὺς ὦν, ἤσυχον σεαυτὸν πάρεχε, ὅπως σε αἰσχύνωνται μᾶλλον, ἢ φοβῶνται. Τῆς ἰδίας οἰκίας προστάτει. Ἡ γλῶσσά σου μὴ προτρεχέτω τοῦ νοῦ. Θυμοῦ κράτει. Μὴ ἐπιθύμει ἀδύνατα. Ἐν ὀδῷ μὴ σπεῦδε προάγειν, μηδὲ τὴν χεῖρα κινεῖν· μανικὸν γάρ. Νόμοις πείθου. Ἀδικούμενος διαλλάσσου· ὑβριζόμενος τιμωροῦ.

δ (172, 49)

Θαλῆς Ἐξαμίου Μιλήσιος ἔφη·

Ἐγγύα, πάρα δ' ἄτα. Φίλων παρόντων καὶ ἀπόντων μέμνησο. Μὴ τὴν ὄψιν καλλωπίζου, ἀλλ' ἐν τοῖς ἐπιτηδεύμασιν ἴσθι καλός. Μὴ πλούτει κακῶς. Μὴ σε

διαβαλλέτω λόγος πρὸς τοὺς πίστεως κεκοινωνηκότας. Κολακεύειν γονεῖς μὴ ὄκνει. Μὴ προσδέχου τὸ φαῦλον. Οἴους ἂν ἐράνους ἐνέγκῃς τοῖς γονεῦσι, τούτους αὐτοὺς ἐν τῷ γήρα παρὰ τῶν τέκνων προσδέχου. Χαλεπὸν τὸ εὖ γνῶναι. Ἡδιστον τὸ ἐπιθυμίας τυχεῖν. Ἄνιαρὸν ἀργία. Βλαβερὸν ἀκρασία. Βαρὺ ἀπαιδευσία. Δίδασκε καὶ μάθανε τὸ ἄμεινον. Ἄργος μὴ ἴσθι, μηδ' ἂν πλουτῆς. Κακὰ ἐν οἴκῳ κρύπτε. Φθόνου χάριν μὴ οἰκτεῖρου. Μέτρῳ χρῶ. Μὴ πᾶσι πίστευε. Ἄρχων κόσμει σεαυτόν.

ε (172, 62)

Πιπτακὸς Ὑρραδίου Λέσβιος ἔφη·

Καιρὸν γνῶθι. Ὁ μέλλεις ποιεῖν, μὴ λέγε· ἀποτυχῶν γὰρ καταγελασθήσῃ. Τοῖς ἐπιτηδείοις χρῶ. Ὅσα νεμεσᾶς τῷ πλησίον, αὐτὸς μὴ ποίει. Ἀπραγοῦντα μὴ ὀνειδίξει· ἐπὶ γὰρ τούτοις νέμεσις θεῶν κάθηται. Παρακαταθήκας ἀπόδος. Ἄνέχου ὑπὸ τῶν πλησίον μικρὰ ἐλαττούμενος. Τὸν φίλον κακῶς μὴ λέγε, μηδ' εὖ τὸν ἐχθρόν· ἀσυλλόγιστον γὰρ τὸ τοιοῦτον. Δεινὸν συνιδεῖν τὸ μέλλον, ἀσφαλές τὸ γενόμενον. Πιστὸν γῆ, ἄπιστον θάλασσα. Ἄπληστον κέρδος. Κτῆσαι αἰδία· θεραπείαν, εὐσέβειαν, παιδείαν, σωφροσύνην, φρόνησιν, ἀλήθειαν, πίστιν, ἐμπειρίαν, ἐπιδεξιότητα, ἐταιρείαν, ἐπιμέλειαν, οἰκονομίαν, τέχνην.

ζ (172, 75)

Βίας Τευταμίδου Πριηνεὺς ἔφη·

Οἱ πλεῖστοι ἄνθρωποι κακοί. Ἐς τὸ ἔσοπτρον [ἔφη] ἐμβλέψαντα δεῖ, εἰ μὲν καλὸς φαίνη, καλὰ ποιεῖν, εἰ δὲ αἰσχροὺς, τὸ τῆς φύσεως ἐλλιπὲς διορθοῦσθαι τῇ καλοκαγαθία. Βραδέως ἐγχείρει· ὁ δ' ἂν ἄρξει, διαβεβαιοῦ. Μίσει τὸ ταχὺ λαλεῖν, μὴ ἀμάρτης· μετάνοια γὰρ ἀκολουθεῖ. Μῆτ' εὐήθης ἴσθι, μήτε κακοήθης. Ἀφροσύνην μὴ προσδέχου. Φρόνησιν ἀγάπα. Περὶ θεῶν λέγε, ὡς εἰσὶ θεοί. Νόει τὸ πραττόμενον. Ἄκουε πολλά. Λάλει καιρία. Πένης ὦν πλουσίοις μὴ ἐπιτίμα, ἣν μὴ μέγα ὠφελῆς. Ἄνάξιον ἄνδρα μὴ ἐπαίνει διὰ πλοῦτον. Πείσας λάβε, μὴ βιασάμενος. Ὅτι ἂν

ἀγαθὸν πράσσης, θεούς. μὴ σεαυτὸν αἰτιῶ. Κτῆσαι ἐν μὲν νεότητι εὐπραξίαν, ἐν δὲ τῷ γήρῳ σοφίαν. Ἐξεῖς ἔργῳ μνήμην, καιρῷ εὐλάβειαν, τρόπῳ γενναιότητα, πόνῳ ἐγκράτειαν, φόβῳ εὐσέβειαν, πλούτῳ φιλίαν, λόγῳ πειθῶ, σιγῇ κόσμον, γνώμῃ δικαιοσύνην, τόλμῃ ἀνδρείαν, πράξει δυναστείαν, δόξῃ ἡγεμονίαν.

η (172, 93)

Περίανδρος Κυψέλου Κορίνθιος ἔφη·

Μελέτα τὸ πᾶν. Καλὸν ἡσυχία· ἐπισφαλὲς προπέτεια. Κέρδος αἰσχροὺς φύσεως κατηγορία. Δημοκρατία κρεῖττον τυραννίδος. Αἱ μὲν ἡδοναὶ θνηταί, αἱ δ' ἀρεταὶ ἀθάνατοι. Εὐτυχῶν μὲν μέτριος ἴσθι, ἀτυχῶν δὲ φρόνιμος. Φειδόμενον κρεῖττον ἀποθανεῖν ἢ ζῶντα ἐνδεῖσθαι. Σεαυτὸν ἄξιον παρασκεύαζε τῶν γονέων. Ζῶν μὲν ἐπαινοῦ, ἀποθανῶν δὲ μακαρίζου. Φίλοις εὐτυχοῦσι καὶ ἀτυχοῦσιν ὁ αὐτὸς ἴσθι. Ὅν ἂν ἐκὼν ὁμολογήσης πονηρόν, παράβαινε. Λόγων ἀπορόρητων ἐκφορὰν μὴ ποιοῦ. Λοιδороῦ ὡς ταχὺ φίλος ἐσόμενος. Τοῖς μὲν νόμοις παλαιοῖς χρῶ, τοῖς δ' ὄψοις προσφάτοις. Μὴ μόνον τοὺς ἀμαρτάνοντας κόλαζε, ἀλλὰ καὶ τοὺς μέλλοντας κώλυε. Δυστυχῶν κρύπτε, ἵνα μὴ τοὺς ἐχθροὺς εὐφράνης.